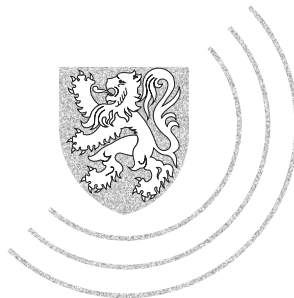

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

28 februari 2002

MOTIE

**– van de heren Ludwig Caluwé, Patrick Lachaert, Bruno Tobback,
Ludo Sannen en Etienne Van Vaerenbergh –**

betreffende een belangenconflict

VERSLAG

**over het overleg over de motie betreffende een belangenconflict
uitgebracht door de heer Etienne Van Vaerenbergh**

Samenstelling van de delegatie :

Voorzitter : de heer Norbert De Batselier.

Leden :

de heer Ludwig Caluwé ;

de heer Guy Sols ;

de heer Joris Van Hauthem ;

de heer Leo Peeters ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Zie :

951 (2001-2002)

– Nr. 1 : Motie

– Nr. 2 : Tekst aangenomen door de plenaire vergadering

INHOUD

	Blz.
I. Procedure	4
II. Uiteenzetting van de heer Norbert de Batselier, voorzitter van de delegatie van het Vlaams Parlement	4
III. Uiteenzetting van de heer Fred Erdman, voorzitter van de Commissie voor de Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers	5
IV. Bespreking	6
V. Conclusie	7

I. Procedure

Op 12 december 2001 heeft het Vlaams Parlement een motie aangenomen betreffende een belangenconflict (*Parl. St.* VI. Parl. 2001-2002, nr. 951/2). Daarin verklaart het Vlaams Parlement ernstig te kunnen worden benadeeld door het in de Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediende wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Grerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting (DOC 50 1496/001).

Het Vlaams Parlement is van oordeel dat de Vlaamse Gemeenschap ernstig in zijn belangen wordt geschaad, gelet op het feit dat voor de berekening van de taalverhoudingen binnen de rechtbanken te Brussel geen rekening zal worden gehouden met de toegevoegde rechters die in het wetsontwerp voorzien worden, en dat die toegevoegde rechters in de praktijk dan ook éentalige rechters zullen zijn. Dit zal leiden tot een ernstige verstoring van de wettelijk opgelegde taalverhoudingen. Op die manier wordt de taalwetgeving omzeild.

De bespreking van het wetsontwerp in de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd opgeschort met het oog op overleg, overeenkomstig het bij de wet van 16 juni 1989 en de bijzondere wet van 7 mei 1999 gewijzigde artikel 32, § 1bis, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, dat nog steeds van toepassing is krachtens de in artikel 143 van de Grondwet opgenomen overgangsbepaling.

De delegatie van het Vlaams Parlement bestond uit de heren Norbert De Batselier, voorzitter, Ludwig Caluwé, Guy Sols, Joris Van Hauthem, Leo Peeters, Eloi Glorieux en Etienne Van Vaerenbergh.

De delegatie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers bestond uit de heren Herman De Croo, voorzitter, Fred Erdman, Tony Van Parys, Thierry Giet en mevrouw Jacqueline Herzet.

Het overleg heeft plaatsgehad op 7 februari 2002, onder het gezamenlijk voorzitterschap van de heren Norbert De Batselier en Herman De Croo.

II. Uiteenzetting van de heer Norbert De Batselier, voorzitter van de delegatie van het Vlaams Parlement

De heer *Norbert De Batselier* verklaart dat het Vlaams Parlement op 12 december 2001 een motie

betreffende een belangenconflict aannam, naar aanleiding van het bij de Kamer ingediende wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Grerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting.

De spreker maakt in eerste instantie een aantal opmerkingen van formele aard. Het wetsontwerp was reeds eerder het voorwerp van een motie betreffende een belangenconflict. Het werd door minister Verwilghen ingetrokken, maar bij beslissing van de Ministerraad opnieuw bij de Kamer ingediend. Het ontwerp maakt deel uit van een regeringsdeal van vier beslissingen inzake rechterlijke organisatie en taalwetgeving (Ministerraad van 17 maart 2000). Het advies van de Raad van State van 13 april 2000 werd uitgebracht door de Franstalige tweede kamer, en niet door een gemengde Frans-Nederlandse kamer.

Hij wijst vervolgens op de inhoud van het ontwerp. Het aantal toegevoegde rechters in het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel wordt voor de tweede keer verhoogd. Volgens de wet van 10 februari 1998 bedraagt het aantal toegevoegde rechters maximum 1/10 van het bestaande kader. Door de wet van 28 maart 2000 wordt dat 1/8 van het kader. Het ontwerp van 9 november 2001 verhoogt dat aantal tot 1/4 van het kader, met dien verstande dat die verhoging niet geldt voor alle rechtsgebieden, maar alleen voor het rechtsgebied Brussel. Voor het parket zijn analoge wijzigingen gebeurd. Het ontwerp van 9 november 2001 brengt het aantal toegevoegde parketmagistraten van 17 naar 34.

De heer De Batselier somt zeven bezwaren op tegen het ontwerp.

1. De kennis van de andere taal die door de taalwetgeving voor de Brusselse rechtbanken wordt opgelegd (2/3 van de magistraten moet kennis hebben van de andere taal) houdt verband met het officieel tweetalig karakter van Brussel. Die kennis is van belang met het oog op de taalgemengde procedures : rechters met een Frans of Nederlands diploma moeten ook getuigen in de andere taal kunnen horen en stukken in de andere taal kunnen begrijpen. De 2/3-regel heeft dus niets te maken met het aantal procedures die of in het Nederlands of in het Frans worden gevoerd.

De benoeming van eentalige toegevoegde rechters druist in tegen deze regel. Vertalingen zullen de procedures vertragen en dus een nog grotere achterstand meebrengen, en ook de kosten verhogen, wat een asociale maatregel is.

2. Naast de in het kader benoemde rechters (van wie dus 2/3 de andere taal moet kennen) komt een mobiel korps van toegevoegde rechters, dat niet aan de taalwetgeving onderworpen zou zijn. Rechters van het kader zijn onderworpen aan de taalwet, de toegevoegde rechters (50 volgens het ontwerp) zouden het dus niet zijn. Daardoor ontstaan er twee soorten van rechters : zij die in taalgemengde zaken kunnen functioneren, en andere die dat niet kunnen, wat in strijd is met de belangen van de partijen.
3. Gedurende 25 jaar hebben de opeenvolgende Franstalige ministers van Justitie wat Brussel betreft geen rekening gehouden met de taalwetgeving. Het hoge aantal benoemde Franstalige magistraten zonder kennis van de andere taal blokkeert daarom de benoemingen (wegens de 2/3-regel). Als men die blokkering wil opheffen met toegevoegde rechters (die de andere taal niet eens zouden moeten kennen), dan wordt de taalwetgeving, die van openbare orde is, nog meer uitgehold dan ze nu al is.
4. Als de benoemingen die in strijd zijn met de taalwet doorgaan, dan verliest de regel dat de minister vooraf een gemotiveerd advies aan de betrokken rechtbank moet vragen (ook over de taalwetgeving) om toegevoegde rechters in te schakelen, nog meer van zijn waarde.
5. Toegevoegde rechters zijn voor het leven benoemd. Indien ze, ondanks hun eentaligheid, voor Brussel worden aangewezen, waarborgt niets dat ze, eenmaal benoemd, aan de taaleisen zullen of willen voldoen. Het is niet omdat hun aanwijzing voor een rechtbank tijdelijk is, dat het taalgebruik geregeld is.
6. De wet op de toegevoegde rechters is bedoeld om conjuncturele problemen te bestrijden. Het ontwerp is echter een antwoord op een structureel probleem.
7. De wet op de toegevoegde rechters bepaalt dat toegevoegde rechters worden aangewezen volgens de behoeften van de dienst, die moeten blijken uit een globale evaluatie van de werking van de betrokken rechtbanken, de beschrijving van de uitzonderlijke omstandigheden die de toevoeging van een rechter rechtvaardigen en de concrete taken die de toegevoegde rechter zal waarnemen.

In dit verband verwijst men in de memorie van toelichting naar het Verslag van de Commissie betreffende de gerechtelijke achterstand in Brussel

van 7 december 1999. Die Commissie werd in samenwerking met de betrokken Brusselse rechtbanken door de minister van Justitie ingesteld om de toestand door te lichten en voorstellen te formuleren.

Belangrijk is de stelling van de Commissie die het inschakelen van toegevoegde rechters afwijst : “De functie van toegevoegd rechter, die een andere finaliteit heeft (meer mobiliteit en meer verspreide inzetbaarheid van een deel van het korps) wordt beter niet gebruikt om (verdoken) deze crisismaatregel te realiseren”. De Commissie beveelt wel een tijdelijke crisismaatregel aan, namelijk een tijdelijk buitengewoon kader, gekoppeld aan een welbepaalde termijn, waarna het moet verdwijnen. Nergens, noch in de memorie van toelichting noch in het advies van de Raad van State, wordt de vraag beantwoord waarom aan dit advies geen gevolg wordt gegeven.

III. Uiteenzetting van de heer Fred Erdman, voorzitter van de Commissie voor de Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers

De heer *Fred Erdman* stelt vast dat de argumentatie van de heer De Batselier in essentie berust op de vraag naar de organisatie van de hoven en rechtbanken, terwijl de argumentatie van de Franse Gemeenschap in het kader van het wetsontwerp tot invoeging van de artikelen 43ter, 44bis, 46bis, 69 en 70 in de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, zich op de individuele rechten van de Franstalige ambtenaren beriep.

Bij de bespreking van de motie door de Commissie voor de Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers had de spreker nochtans gesuggereerd dat het belang dat het Vlaams Parlement geschaad acht, dat van de Nederlandstalige rechtzoekende uit het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde is. In dat geval zou de betwisting in feite betrekking hebben gehad op de bevoegdheid van de federale overheid, in die zin dat het recht van de rechtzoekende om in zijn taal te worden gevonnist in elk geval gewaarborgd is door de nietigheidsregels van de procedure. Maar de commissie heeft verkozen zich over een dergelijke tekstverklaring niet uit te spreken.

Gelet op de huidige situatie in Brussel zijn de rechten van zowel de Nederlandstalige als de Franstalige rechtzoekende niettemin niet gewaarborgd. De gerechtelijke achterstand in het rechtsgebied Brussel is van dien aard dat de beslissingen ongeacht de

taal waarin ze moeten worden genomen, maar zelden binnen een redelijke termijn kunnen worden uitgesproken.

Het wetsontwerp van de regering poogt snel een antwoord te bieden op een feitelijke toestand die zich niet langer mag voordoen. De minister van Justitie heeft duidelijk de nadruk gelegd op het tijdelijke karakter van de maatregel om het aantal toegevoegde rechters in het rechtsgebied Brussel te verhogen. Hij heeft de indiening van een amendement aangekondigd dat ertoe strekt de mogelijkheid om de drempel van 1/8 van de magistraten van het rechtsgebied te overschrijden, tot vier jaar te beperken. Een structurele oplossing voor de chronische achterstand bij het Brusselse gerecht moet worden gevonden door middel van het wetsontwerp tot vervanging van artikel 43quinquies en tot invoeging van artikel 66 in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken (DOC 50 1459/001).

IV. Bespreking

De heer *Norbert De Batselier* verbaast zich over het standpunt van de Commissie voor de Justitie. Hij stelt vast dat indien het Vlaams Parlement een belangenconflict inroept, men op federaal niveau gewag maakt van een bevoegdheidsconflict, en omgekeerd.

Het gaat in casu wel degelijk om een belangenconflict : de belangen van de rechtsonderhorigen in Brussel zijn in het geding. De federale bevoegdheid in deze aangelegenheid wordt niet betwist.

De heer *Herman De Croo* stelt voor om artikel 32, § 1ter, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen toe te passen. De Commissie voor de Justitie van de Kamer zou de bespreking van het wetsontwerp en het door de regering in te dienen amendement voortzetten. Het Vlaams Parlement zou de mogelijkheid behouden om bezwaar aan te tekenen tegen het eventueel geamendeerde wetsontwerp nadat het door de commissie is aangenomen.

De heer *Norbert De Batselier* herhaalt dat het Vlaams Parlement het niet eens is met de in het wetsontwerp voorgestelde oplossing. Het Verslag

van de Commissie betreffende de gerechtelijke achterstand in Brussel bevat heel wat voorstellen om die achterstand op te lossen. Het advies van die commissie wordt echter niet gevolgd. Bovendien stelt men in het ontwerp uitdrukkelijk dat de gekozen oplossing verband houdt met de taalwetgeving. Men probeert die wetgeving, die van openbare orde is, op een verdoken manier te wijzigen.

Het al dan niet tijdelijk zijn van de voorgestelde maatregel is dus slechts één van de twistpunten. Daarom biedt het amenderen van het ontwerp om de tijdelijkheid ervan in te voeren geen volledige oplossing. De benoemingen zelf zijn overigens niet tijdelijk. Nochtans stelt de Commissie betreffende de gerechtelijke achterstand in Brussel voor om een tijdelijk korps te installeren in plaats van toegevoegde rechters. Een tijdelijk korps impliceert dat de benoemingen van tijdelijke aard zijn. Wat men voorstelt, namelijk de regeling van het wetsontwerp maar voor een bepaalde periode laten gelden, is iets volledig anders.

Volgens de heer *Etienne Van Vaerenbergh* is de motivering van het ontwerp – door meer rechters te benoemen zal men de gerechtelijke achterstand in Brussel inhalen – verkeerd. Hij verwijst naar de dagelijkse praktijk in de Brusselse rechtbanken. Zo moest een rechter van een Franstalige kamer in een echtscheidingsdossier de vertaling vragen van een geboorteakte en een echtscheidingsakte, omdat zij niet in het Frans gesteld waren. Dat is niet bepaald een vooruitgang in de rechtsgang voor de rechtsonderhorigen.

Voor een Franstalige correctionele kamer verschenen drie betichten, waarvan één Nederlandstalige. Ook één van de twee burgerlijke partijen was Nederlandstalig. De rechter stelde vast dat hij de Nederlandstalige betichte niet verstond. Omdat er een tolk moest komen werd de zaak voor zes maanden uitgesteld. Wanneer de zaak dan voorkomt kan de ene betichte of burgerlijke partij zich rechtstreeks tot de rechter richten, terwijl de andere dat moet doen via een tolk. Is dat een gelijke behandeling van de betichten ?

Het verhogen van het aantal eentalige rechters in Brussel zal de rechtsgang vertragen. Men zal immers alle stukken moeten vertalen.

V. Conclusie

Er wordt vastgesteld dat het overleg tussen de delegatie van het Vlaams Parlement en de delegatie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers niet tot een oplossing heeft geleid.

De verslaggever,

De voorzitter,

Etienne

Norbert

VAN VAERENBERGH

DE BATSELIER
